

Ավարտական հետազոտական աշխատանք

Թեմա՝ << Ոչ ստանդարտ դասերը մայրենիի դասընթացում >>

Կատարող՝ Վարդանյան Նունե Գագիկի
<<Գյուլերու հ. 4 հիմնական դպրոց >> ՊՈԱԿ ,
դասվար

Ղեկավար՝ Անահիտ Փարկիրյան

<< ՈՉ ՍՏԱՆԴԱՐՏ ԴԱՍԵՐԸ
ՄԱՅՐԵՆԻ
ԴԱՍԸՆԹԱՅՈՒՄ >>

Բովանդակություն

Գլուխ 1. Դասերի տեսակները: Ավանդական և ոչ ստանդարտ դասերի տարբերությունները
Դասի ոչ ստանդարտ ձևերը

Գլուխ 2. Ոչ ստանդարտ դասերին կիրառվող մեթոդները

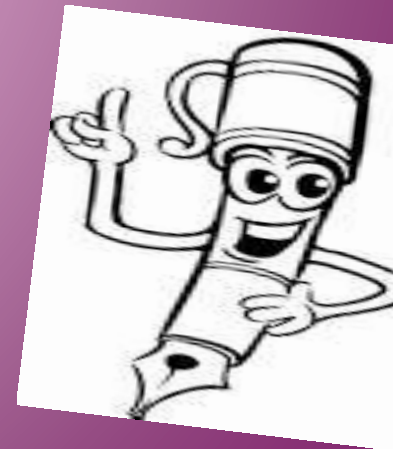
Ոչ ստանդարտ դասերի պլաններ

Մայրենիի տարրական դասարանների դասընթացի խնդիրը կրտսեր դպրոցականների լեզվամտածողության և տրամաբանության, մտածելակերպի, ուսումնասիրության և համագործակցային տարրական կարողությունների ձևավորումն է, ազգային և համամարդկային արժեքների դաստիարակությունը: Դասը սովորողների ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձևն է: Բազմաբնույթ, իրարից տարբեր դասերի կազմակերպումը բազմազանություն է մտցնում ուսումնական գործընթացում, ակտիվացնում սովորողների ճանաչողական հետաքրքրությունները, ուշադրությունը:

Ոչ ստանդարտ դասերը
սովորողներին հնարավորություն են
տալիս դրսևորելու իրենց
ստեղծագործական
ունակությունները, առաջացնում
են ստաբիլ լուծումներ գտնելու
ցանկություն: Այդ դասերը
քարձրացնում են նաև ուսման
արդյունավետությունը:

Ըստ դասավանդման մեթոդների և սովորողների կրթական գործընթացի կազմակերպման միջոցների առանձնացվում են դասի հետևյալ տիպերը՝

- Նոր ուսումնական նյութի յուրացման դաս
- Գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների կատարելագործման դաս (յուրացված նյութի նպատակային կիրառություն)
- Ընդհանրացման և համակարգման դաս
- Համակցված դաս
- Գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների շտկման և վերահսկման դաս

Դասը որպես ուսուցման ձև դասվում է կրթության դաս-դասարանական համակարգին: Այն համարվում է ուսուցման կազմակերպման կոլեկտիվ ձև :

Եթե մենք սովորեցնենք
այնպես, ինչպես
սովորեցրել ենք երեկ, ապա
մենք երեխաներից
վաղվա

ն Դյուլի

Այլընտրանքային դասերը պետք է լինեն ստանդարտից դուրս, ունենան հետևյալ սկզբունքները.

- Լինեն ոչ ավգորիթմային, գործողությունների կարգը նախապես չպետք է հստակեցված լինի:
- Պետք է լինի բարդ: Ճանապարհը տեսանելի չլինի:
- Երբեմն ներկայացվի բազմակի իրավիճակներ, որոնցից յուրաքանչյուրն ունենա իր արժեքն ու նպատակները՝ մեկ լուծում գտնելու փոխարեն:
- Սեփական մտքերի ինքնակառավարումը պարտադիր է:
- Պահանջվում է բազմաթիվ չափանիշների կիրառում, որոնք երբեմն հակասության մեջ են գտնվում մեկը մյուսի հետ:
- Պահանջվում է ջանքեր, հսկայական մտավոր աշխատանք, մշակում և եզրահանգում:
- Երբեմն առկա են անհստակության տարրեր: Հանձնարարության հետ կապված ոչ ամեն բան ի սկզբանե հստակ:

Դասի ոչ ստանդարտ ձևերն են՝

- դերային խաղեր,
- դաս-ներկայացում,
- հեքիաթային դիպաշարի կատարում,
- ստուգատես,
- մտապատկերների դաս,
- դաս-խաղ,
- գործարար խաղ,

- դաս-ստուգարք,
- դաս-փոխուսուցանում,
- դաս-ճանապարհորդություն,
- կլոր սեղան կամ կոնֆերանս,
- դաս-մրցույթ,
- դաս-մամլո ասուլիս,
- բաց մտքերի դասավանդման,
- դաս-երկխոսություն,
- դաս-վիկտորինա,

- իմիտացիոն-դերային մոդելավորում,
- դաս-բանավեճ,
- ուսանողների մտածելակերպի մոդելավորում,
- դաս-մրցաշար,
- դերային խաղ-բիզնես,
- դաս-Էվրիկա,
- դաս-դասախոսություն,

- խաղ "Կախարդական ծրար»,
- միջառարկայական ինտեգրված դաս,
- ստեղծագործական դաս և այլն:
- խաղ «Հետաքննությունը վարում են գիտակաները»,
- արդիական հարցազրույցներ,
- գիտելիքների անուրդ,

Ըստ գործունեության տեսակի մեթոդները կարելի է բաժանել հետևյալ խմբերի՝

- 1. Բացատրական-գննական
- 2. Վերարտադրողական
- 3. Խնդրահարույց ուսուցման
- 4. Ուսուցողական-ճանաչողական գործունեության կազմակերպման
- 5. Խթանման և մոտիվացիայի
- 6. Վերահսկման և ինքնավերահսկման
- 7. Ինքնուրույն ճանաչողական գործունեության
- 8. Համակարգված ուսուցման

ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ

Ներկայացնել փաստեր, պաշտպանել տեսակետը, ապացուցել, կանխատեսել

Ստեղծել, կազմել պլան, մշակել, մշակել արտաքին տեսքը

Վերլուծել, ստուգել, փորձարկել, կազմակերպել, համեմատել, գտնել տարբերությունները

Կիրառել, ցուցադրել, լուծել

Նկարագրել, բացատրել, սահմանել հատկանիշները այլ կերպ ձևակերպել

Ցուցակ կազմել, ընդգծել, պատմել, ցույց տալ, անվանել:

Իմ կարծիքով ոչ ստանդարտ,
այլընտրանքային դասերը
մշտապես կխթանեն
դասավանդման գործընթացը: Այն
աշակերտներին հնարավորություն
կտա կառուցել իրենց
պատասխանը, ոչ թե պարզապես
առաջարկված տարբերակներից
որևէ մեկը ընտրել:

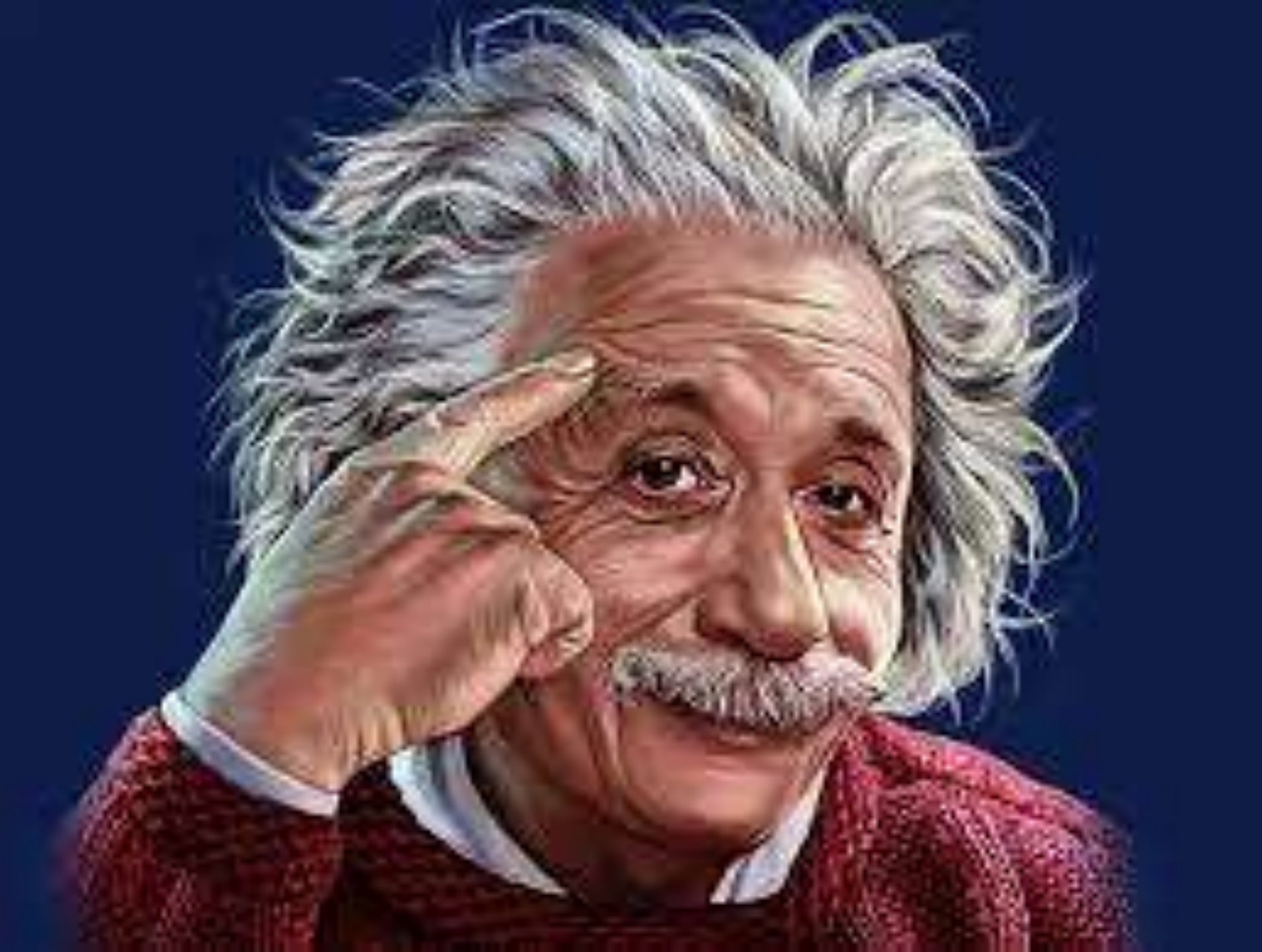

Ուսումնական նյութի դժվարությունները հաղթելու հարցում աշակերտին օգնելու առավել քիչ քննարկված մեթոդներից են նրա առջև իր ուժերը փորձարկելու, իր ուժերի առավելագույնը ներդնելու խնդիր դնելը, նրա համար դժվար խնդրի լուծման բերկրանքը բացահայտելը: Լավ ուսուցիչը գիտի այս գայթակղության ուժը: Աշակերտը պետք է ձեռք բերի աշխատանքի մեջ գլխովին թաղվելու զգացում, որպեսզի այդ կարողությունները կիրառի նաև ինքնուրույն աշխատանքի ժամանակ:

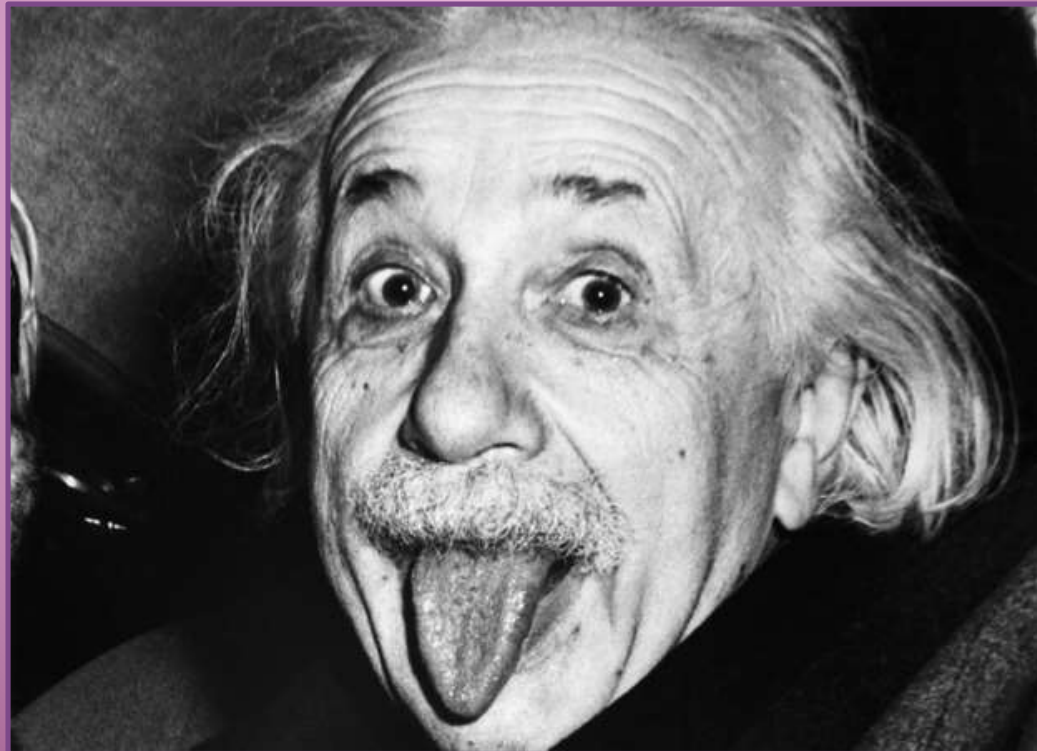

**Այս եղանակով կխթանենք
երեխայի արդեն վաղ հասակում
գիտելիքներին հաղորդակից
դարձնելու հնարավորությունը, և
այդ հնարավորությունը
հետագայում կօգնի նրան դառնալ
կրթված մարդ:**

Իսկապես, դժբախտ է այն
ուսուցիչը, ով չի նկատում իր
սանի ապագայի փայլող աստղը:

Եվ անկախ աշակերտի
ստացած

գնահատականներից,

ուսուցիչը պետք է հոգու

աչքերով ուսուսնասիրի իր

սաներին և բոցավառի նրանց

հոգիներուն ծագած կայծերը: